

Handläggare
Jessica Lundkvist
Telefon: 08-50825181

Till
Socialnämnden
2023-08-29

Remiss av Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/339

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av ersättningsnivåer inom daglig verksamhet.

Sammanfattning

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

I framtaget förslag har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska. De föreslagna ersättningsnivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar. Stadens nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid är inte optimala. Det är en stor diskrepans vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna. I förslaget föreslås tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Föreslagna timintervall är 1-10 timmar, 11-24 timmar samt 25 timmar upp till heltid (40 timmar). Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall. Med anledning av detta föreslås att den nedre gränsen för att kunna erhålla ersättningsnivå ändras från fyra timmar till en timme. Vidare föreslås att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde har börjat arbetet på den ordinarie

arbetsmarknaden, och att verksamheten i övergången ska ge fortsatt stöd.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag på ändringar av ersättningssystemet för daglig verksamhet som föreslås i remissen.

De föreslagna ändringarna bedöms leda till att brukarnas stödbehov bättre fångas upp samt att de möjliggör att brukarna får fortsatt stöd under en övergångsperiod från daglig verksamhet till arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en remiss gällande ersättningsnivåer för insats daglig verksamhet.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, samtliga stadsdelsnämnder, Attendo AB, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja AB, Frösunda AB, Misa AB, Nytida AB, Omsorgshuset AB och Utvecklingspedagogik AB.

Ärendet

Nuvarande ersättningssystem

Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och att det därmed finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar. Målgruppen har förändrats över tid och antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat under de senaste tio åren och det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp bedöms inte rymmas i nuvarande låga nivåer. Förslaget syftar också till att ta bort delar i systemet som kan skapa inlåsnings effekter för personer som går på daglig verksamhet.

Nuvarande resursfördelningssystem och därigenom tillhörande relation mellan ersättningsnivå och resursbehov infördes 2010 och har sedan dess varit oförändrat. Det som har ändrats är storleken på pengarna vilken fastställs årligen i samband med kommunfullmäktiges budget.

Kravet vid införandet av nuvarande resursfördelningssystem var att nivåsystemet skulle baseras på den enskildes behov och inte som tidigare på den tid som åtgick för insatsens utförande. Tidigare ersättningssystem var uppdelat på nivåer som baserades på den personaltid som utfördes och riktade sig direkt till den enskilde, mätt i antalet timmar. Som huvudsaklig grund för nuvarande ersättningsnivå ligger ett särskilt bedömningsinstrument som infördes år 2008, strax innan införandet av LOV. Systemet trädde i kraft den 1 januari 2008. År 2010 gjordes en förändring av poängen

i bedömningsinstrumentet för att bättre ta hänsyn till personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men behov av andra slag, till exempel motivationsarbete. Förändringen innebar att ett antal personer flyttades upp i högre nivåer.

Bedömningsinstrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Systemet bygger på en femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får i det bedömningsinstrument som bedömnings- och förmedlingsgruppen använder. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Översyn av ersättningsnivåer inom daglig verksamhet

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

I mars 2022 skickade stadsledningskontoret ut en enkät till stadsdelsnämndernas beställarfunktioner samt till utförare såväl privata som kommunala. Både beställare och utförare var positiva till att översynen gjordes och enkäten fick hög svarsfrekvens.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten. Det anses inte rimligt att utföraren får lika hög ersättning för en person med mycket lågt deltagande som för en person som är på den dagliga verksamheten 24 timmar/vecka. Utföraren får i dessa fall en för hög ersättning för den omfattning den enskilde är i verksamheten.

Ett förslag som lyftes fram i översynen var att i samband med beräkningen av en förändring av antalet nivåer även utforma en ersättning där ersättningen utgår till utföraren även en tid efter att

den enskilde börjat arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta för att den enskilde ska få särskilt stöd i övergången.

Utredningens förslag

Minskning av antalet nivåer

I förslaget har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska. De föreslagna ersättningsnivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar.

Tre timintervall av deltagandegrad

Stadens nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid bör ändras då det är en stor diskrepans vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna. I förslaget föreslås tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Föreslagna timintervall är 1-10 timmar, 11-24 timmar samt 25 timmar upp till heltid (40 timmar).

Ändra nedre gräns från fyra till en timme

Det kan finnas olika skäl till att enskilda personer i kortare eller längre perioder har låg eller ingen närvaro på den dagliga verksamheten. Det är viktigt att beakta att lågt deltagande, även under längre perioder, inte behöver betyda att den enskilde inte har behov av insatsen. Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall. Om den enskilde inte deltar alls eller i låg omfattning behöver dock orsaken till detta följas upp. En individuell bedömning får sedan göras gällande om den enskilde har fortsatt behov av insatsen eller inte. I utredningen föreslås mot bakgrund av detta att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Ersättningsnivå för en övergångsperiod i upp till sex månader

I utredningen föreslås att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde har börjat sin anställning på den öppna arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Föreslagen ersättningsnivå under dessa sex månader är ersättningsnivå 1, med deltagandetimmar 1-10 timmar per vecka.

För att ersättning ska betalas ut under övergångsperioden ska utföraren fortsatt ge stöd till den enskilde och regelbundet besöka arbetsplatsen. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och en planering ska finnas beskriven i den enskildes genomförandeplan.

Förberedelser inför ett eventuellt införande av nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet

Utredningen föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024. Nivåerna på ersättningen kan justeras i samband med kommunfullmäktiges budget för nästkommande år. Inga ombedömningar av enskilda personer behöver göras, men då antalet nivåer föreslås minska samt att antalet timintervall för deltagande per vecka blir fler så behöver nya beställningar göras i paraplyet. Nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd behöver också göras.

Jämställdhetsanalys

Förslaget i utredningen bedöms vara kunna leda till positiva effekter för både kvinnor och män.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat frågan den 23 augusti. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 24 augusti.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag på ändringar som föreslås i remissen. Genom föreslagna ändringar i ersättningssystemet bedöms brukarnas stödbehov bättre fångas upp samt att de möjliggör en bättre övergång för brukaren mellan daglig verksamhet och ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Föreslagen modell för ersättningsnivåer

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-08-17
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2023-08-17